

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

Anexă la Ordinul MECC
nr. 839 din 18 august 2020

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA” DİŞİPLİNASINDA
METODİKA TEKLİFLERİ
2020-2021 ÜRETİM YILI

Chișinău, 2020

“GAGAUZDİLİ HEMLİTERATURA”DİŞTİPLİNASINDA METODİKA TEKLİFLERİ 2020-2021 ÜÜRETMAKYILI

Önsöz

Büüncü güncü okullarda gagauz dili hem literaturaya ayrı bir predmet gibi üüreniler. Üürenicilerin intelektual becermeklerinin ilerlemesinde, onnarın estetika tarafından terbiyetmesinde ana dilinin büyük kuvedisi var.

“Gagauz dili hem literaturaya”, “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” predmetler yardım eder üürenicilerä gün-güncü taa akıllı, fikirli, taa becerikli, taa duygulu olsunlar, onnarda insannık temelini, düncü gözeiliin paallılını, yaşamay taa derincü annasınlar yardımneer. Bundan kaara, bu diştiplinaların üüretmesinde büyük rolü genel söz becermeklerin, sınışların (lafetmekte, seslemekte, okumakta hem yazmakta) var. Üürenicilerin fikir derinliğini, yaradıcılık uurunda becermeklerini uyandırıp, ilerletmeä hem üüsek morallı, insannıklı kişiyi terbiyetmeä: cana yakın, acızgan, doorulukçu, çalışkan, hatır güncü; haliz dost olsunlar, negativ oluşlara karşı koysınlar, kendi fikirincü, zaametincü yaşasınlar, halkın ruh özelliğini duysınlar, adetlerini korusınlar hem zenginnetsincü. Ana dilini sevsincü hem ilerletsincü, onun gözeiliğini, kuvedisini annasınlar, dili büyük havezläncü üürensincü, literaturaya dilinde düşünmeklerini, duygularını serbest açıklasınlar.

Gagauz dilinin üürenmesinde komunikativ fonkşiyası en önemnidir. Bu fonkşiyanın yardımınncü üürenicilerä bildiriler, ani bizim Vatanımız çokmilletli bir devlet, ani gagauzlar kaavi ruhlu bir halk. Moldova Respublikasının vatandaşı olarak, gagauz halkı hepsi milletlerläncü dostlukta hem annaşmakta läazım yaşasın.

“Gagauz dilinde hem literaturada” üüretim proşesinin düzenlemesinin özellikleri.

Geläncü 2020-2021 üüretmeäk yılda hesaba alacez epidemiya situatşiyasını COVID -19. Şindiki zamanda pek sık işideriz hem dartışeriz distanşion üüretmesi için. Da bunu kimisi adleer onlayn- üüretmesi, kimisi – distanşion. Çoyu sa bu annamaları sinonim gibi kullanerlar. Onlayn- üüretmesinin hem distanşion en baş benzemesi buydur- ani bilgilerin hem becermeklerin kabuledilmesinin proşesi klastan dışarı hem internet baalaşmasınncü geçer. Ama onnarın herbirinin kendi maanası var. “Distanşion üüretmesi” annaması gösterer, ani üürenicinin hem üüredicinin arasında uzaklık var. Ama “onlayn-üüretmesi” bellieder, ani bu üüretmeäk geçer internet- baalaşmasınncü hem türlü tertiplerläncü.

Üretmenin printipleri:

- (a) *Psiholoji-pedagojik printipleri*: üredicileri inanmaa, üretimä kabuletmäk, onlayn-korkmamazlı, distanşion üretim etikası, üreniciylän pozitiv baalaşması, disşiplina;
- (b) *Didaktika printipleri*: aylelärlän / ürenicilerin kanon temsilcilerinnän işbirlii, interaktivlik, üretmäk materialların aktuallı hem yakışıklı, *dönüş baalaşmak, öndercilik h.b.*

Üredicinin çalışması

1. Üredici proektleer distanşion üretmäk yaklaşmasını hesaba alarak üretmäk planın teoryasını:
 - (a) İşlettirer / adaptaşiya yapêr / şifralı informaşion resursları ayırêr / üretmäk yardımcı kiyatları distanşion uroklarını geçirmää deyni.
 - (b) Kullanêr kısa zamana didaktika proektini, didaktika çalışmasının şenariyanın sınırlarında distanşion uroklarına deyni: üredici sıralêr üretmäk instruktşiyaları hem zamanı/meropriyatıyaların geçirilmesi distanşion urokta (Eklenti №2);
 - (c) İşlettirer / adaptaşiya yapêr / notanın instrumentlerini ayırêr, ani distanşion kullanılêrlar konkret situaşiyada.
2. Ürediciuzaklıkta üretmäk-araştırmäk-kantarlamak kaliteli proşesini geçirer, sanarak:
 - (a) Mediator rolü: optimal şartları düzenneder, ki hepsi ürenicilər distnşion ürenmeyä katılsınar, lafetmenin kuralları hem normalarını düzer hem virtual üretmäk olayın işbirliini düzer; efektivdidaktika lafetmeyigösterer; dönüş baalaşmayı yapêr;
 - (b) Fasilitatorrolü: Verer, lâzımsaydı, individual/ diferentaşiya yardımı, kidistanşion ürenmeyi yapmaa yugun hem kolay hepsinä deyni; kontrol eder, ki ürenicilər vakıtçasına ürensinnär; ilerlederpartnörlükilişkileriayleninazalarinnan, kidistanşionüretmäkproşesinkalitesiniüusekleştirmää;
 - (c) Repetitorrolü: doorudêr hem aktiv eder ürenicileri ürenmäk hem üretmäk proşeslerindä, doldurêr elektron jurnalı yada klasın jurnalını (karantin zamanı bittiynän notaları geçirer klas jurnalına.
3. Distanşion üretmesinin proşesindä üürdici gözdän geçirer üreniciyi nicä üretim predmeti:
 - (a) Ürenicilerä verer diil sade sınışları, ama birleştirer sinhron pedagoji çalışmayı hem asinhron, hem önderili, yarı önderili, kendibaşına işlän, individual hem grupalı

işlän; kullanêrtürüüüretmäkinteraktivmetodlarını.

- (b) Ayırêr situațiyaları, açan ürenici kalêr sesleyici ; ürenici lääzım aktiv katılsın proțesä yaşına görä: siiretsin / seslesin video / audiomaterialları, internettäçalışın.

4. Üredici kendi boşlamaz zanaat ilerlemesini kullanêr:

- (a) Katılêr zanaat hazırlamasına distanțion üretmesindä;
(b) Herzamanilerledebecermeklerini, ani lääzım zanaat rollerini gerçekteşirmää distanțion üretmesindä.

Țıfralı informațion resursları

Üretmäk resursların arasında bulunêrlar üretmäk kiyatdı hem tradițiyalı ürenmäk materialları. Ama onnarın arasına var nicä girsinnär onlayn-resurslar da. Üredici, angısında butakın üretmäk modeli kullanılêr, lääzım olsun çok resurslar, angılarından o var nicä teklif etsin onnarı, ani taa yakışıklı, uygun ürenicinin kişiliinä, angısı ürenicek baamsızlı. Bundan kaarä, zor zamannarda ürenici , ani kendibaşına ürenän, var nicä danışsın ürediciyä, ki zorlukları ensemää.

Üredicinin hem ürenicinin arasında hep o araçlar,nicä karışık üretmektä: elektron poştası, çat (tekst / ses / video), forum, blog. Başarılı üretmesinin notası var nicä belliedilsin ürediciylän üretmenin uzunnuunda, onlayn-testlän, tradițion testlän yada başka uyan usullarlan üreniciyä hem ürediciyä deyni.

Öncä distanțion üretmesinin proțesinä katılmaa deyni hem üretmäk resurslarını bellietmää, üredici lääzım situațiyaya analiz yapmaa, ki bu sorușlara cuvapları bulamaa:

- Nesoy becermekleri bän isteerim ürenicilerdä ilerlettmää?
- Nesoy resursları bän var nicä kullanım ? Nesoy tehnologiyalar var ürenicilerdä ?
- Kim var nicä yardım etsin bana? Nesoyönemniolușlarvar var nicä yardım etsin bana ?
- Nedän çeketmää bana? Nicä üretmenin başarılıını kantarlamaa?

Biz teklif ederiz kimi resursları, ani üretmäk- ürenmäk- kantarlamak proțesindä var nicä kullanılsınnar.

Țıfralı kiyatlar:

- Țıfralı kiyatlar, țıfralı üretimdä, I, IIklaslara deyni
<http://ctice.gov.md/resurse/educatia-digitala/>
- Üretmäk kiyatlar PDF formasında <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>

Țıfralı bibliotekalar:

- [Moldavica - Biblioteca Nationala Digitala a Moldovei](http://www.moldavica.bnrm.md/)
<http://www.moldavica.bnrm.md/>

- IŞE virtual biblioteka <http://ise.md/biblioteca-virtuala/>
- Milli biblioteka <http://bnrm.md/web/>
- Prodidaktika bibliotekası <http://prodidactica.md/biblioteca-pro-didactica-on-line/>
- Açıkmilliihemhalk arası üretim resursları: <http://red.prodidactica.md/resurse-red/red-nationale/>, <http://red.prodidactica.md/resurse-red/red-internationale/>
- Didactica Pro jurnalı <http://www.prodidactica.md/revista/>
- İformatikanın elektron bibliotekası <http://biblioteka.net.ru>
- [Biblioteca Digitala Globala](https://www.wdl.org/en/) <https://www.wdl.org/en/>
- [Departamentul Informațional Biblioteconomic](http://library.ulim.md/biblioteciu-virtuale/) <http://library.ulim.md/biblioteciu-virtuale/>
- Moldova Respublikanın Milli bibliotekası <http://www.bnrm.md/index.php/resurse-informationale/baze-de-date>

İnteraktiv üretimindeyeni matriallar (multimediya):

- Resurslar. Geleceä zamanın klası. <https://www.clasaviitorului.md/categorie/resurse/>
- Millibibliotekanın «kartaların hem incäzanaatın kolektiyasının» bölümü <https://arteplasticeharti.wordpress.com/>
- AUDIOVIDEOTECA Millibibliotekanın bölümü <https://audiovideoteca.wordpress.com/>

Distançon baalaşmasının temelinde uroo deyni önderici şenariyalar.

Eni bilgileri kabletmä deyni urok / sınışların annaması Karışık urok	Becermelelerin kullanılmasına / analizä- sintezä üretim uroo	Üretimle becermelelerini notalamak uroo
<p>Çaarış</p> <p>■ Selemneşmektä düzenlemä kıpımı (1-2 min.) Maanayı geçirmäk</p> <p>■ Eni temanın açıklaması prezentaşyanın, video- resursun yada üretimcinin yardımınan (5-10 мин.).</p> <p>■ Kendibaşına evdeki işin açıklaması (5 min.).</p>	<p>Çaarış</p> <p>■ Selemneşmektä düzenlemä kıpımı (1-2 min.) Maanayı geçirmäk</p> <p>■ Kendibaşına evdeki işin göstermesi (5 min.).</p> <p>■ Üretilicilerin kendibaşına sınışın gerçekleştirilmesi (15 min.).</p> <p>Aynalamak</p> <p>■ İndividual hem kolektiv dönüş</p>	<p>Çaarı</p> <p>■ Selemneşmektä düzenlemä kıpımı (1-2 min.) Maanayı geçirmäk</p> <p>■ Örnään döndürmesi (Google Forms, interaktiv testi, elektron poştaylan, testin fotosu) hem işleminin açıklaması hem/ yada elementleri kantarlamaa (10 min.)</p> <p>■ Kendibaşına çalışmak (30 min.)</p>

<p>■ Üreñicilerin kendibaşına işin yapması (15 min.).</p> <p>Aynalamak</p> <p>■ İndividual hem kolektif dönüş baalaşmasının vermesi. (5-10 min.).</p>	<p>baalaşmasının vermesi (15 min.).</p>	<p>Aynalamak</p> <p>■ Hazırlanmış örneklerin kabuletmesi, kısa dönüş baalaşmak (5-10 min.). (Analizi üreñicylän annaşılı zamanda geçirmää).</p>
--	---	---

Başka informaşıyayı, üüretmäk yardımcı kıyatlarını, resursları (üüretmäk kıyatları, şıfralı üüretimi h.b.) hem ideyalar, ki onlayn- urokları düzenlemää klasta var nicä bulmaa bu adrestä:

- <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/#>
- <http://www.loveforlife.ch/clasaVirtuala.php#clasaVirtuala>

(Distanşion üüretim proşesini ilerlemenin metodologiyasından: MOKH № 351 19.03.2020 yılı)

Biz sık kullanacez distanşion üüretmesini, onuştan teklif ederiz almaa esaba bu nasaatları distanşion üüretmesinin metodologiya sından:

1. Mutlaka läüzım ayırmaa bir platformayı, ani üreñicilärlän baalaşmaa, çalışmaa yardım edecek. Veb-platformalar birleřtireceklär sinhron (*geçiriler bir vaktta virtual üüretmäk çevresindä, neredä pay alêrlar üürenici, üüredici hem, beki, ana-bobalar da*) hem asinhron (*geçiriler virtual üüretmäk çevresindä, neredä üreñicilär hem üüredici diil baalı bir vakıtları*) üüretmeyi. Üüredici kolay geçirecek sinhron üüretmeyi da kolay işidecek üreñicileri, becerecek soruşturmaa hem cuvap etmää soruşlara. Var nicä I-IX klaslara bu platformaları kullanmaa: **Zoom, Classroom;** X-XII klaslara teklif etmää bu platformaları: **Zoom, Diskord, Googl Meet, Microsoft Teams.**

2. Hesaba läüzım almaa video baalaşmakların uzunnuu.

Optimal olacek:

- **10 minut videolekşiya, kullanarak prezenaşıyayı,**
- **10 minut-kendibaşına iş,**
- **5 minut – üüretmäk videonun siiretmesi.**

3. Classroomda kolay geçirmää kontrol işlerini, testleri, koyarak verili zamanı, angısına görä üreñici läüzım yapsın işini kendibaşına. Üüredici sä görer üreñicinin üürenmektä progresini, var nicä üreñicinin işinä korekçiya yapsın, var nicä notayı koysun hem döndürsün üreñiciyä kontrol edilmiş işi. Distanşion üüretmesindä üreñicilerä önemni annamaa, nicä hem ne için siz notalayacenz onnarı, onuştan neetleri hem daavaları koymaa läüzım annaşılı, konkret.

4.Ürenicilär var nicä evdeki işini hazırlasınar tefterindä da sora, fotoyu çekip, yollasınar üürediciyä.

5. Lääzım unutmamaa, ani evdeki iş veriler instruktıya görä (MECC №1249 din 28.08.2018r).

6. En önemni ürenicilärlän hem onnarın aylelerinnän baalantıyı tutturmaa, göstereräk, ani Siz onnarlan barabar, yanında da üüretmäk projesi- bu Sizin en önemni hem toplam daavasıdır.

7. Distanñion üürenmektä olur bu metodları kullanmaa:

- mutlak lääzım kullanılsın tradiñional metodlar- annatmak, sözleşmäk, diskusiya, kiyatlan iş, alışmak işleri, kendibaşına hem praktik işleri.
- eni tehnologiyalar, metodlar, nicä «keys»,«rol ouynu», « proekt metodu», « trening», «yaratma», « aaraştırmak», «izlemäk», «problem» h.b.

Üüretmäk planı hem didaktika materialları.

Predmetin administrañiya etmesi

2020/2021 üüretmäk yılı için başlankı, gimnaziya hem liñeylär için temel (bazis) üüretmäk plannarını Üüretmäk Bakanını kaaviletti (MECC 396 din 06.04.2020).

Bu plannarda (p.2.4. hem p.2.10) “Gagauz dili hem literatūra”, “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” predmetlerin üüretmesinä (gagauz milletli üürenicilerä deyni) bukadar saat veriler:

Predmet	Üüretmäkprojesindäkullanmak	Klas	Saatlarınsa yısıhaftada	Saatlarınsayısı bütünyılda
“Gagauzdili hem literatūra” Programayagörä mutlaküürenilän.	Dilhemsözleşmäk	I-IV	3	99
		V	3	102
		VI	3	102
		VII	3	102
		VIII	3	102
		IX	3	99
		X real/gum	3/4	102/136
		IX real/gum	3/4	102/136
		XII real/gum	3/4	99/133
«Gagauzhalkınistori yası, kulturası hem adetleri»	Dil hem sözleşmäk (halkın istoriyası, kulturası hem adetleri için genel bilgilär).	I-IX	1	34

*Saatların sayısı olabilir diişilsin üüretmäk yılın kalendar datalarına görä.

Üürenmāk hem yardımcı üüretim kiyatları.

Başlankı klaslar

Başlankı klaslarda (I-IV kl.) “Gagauz dili hem literatūra”, “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” predmetlerin üüretmesi geçer eni (2018 y) kurikulumuma görä (A. Stoletneäya, E. Kılçık, M. Jekova), Kişinäu, 2018 y) hem üüretmāk-metodika kompleksinä görä.

I –ci klas.

- 1) “Bukvalık” Gagauz dili hem literatūra 1-ci klasa deyni (eni üürenmāk kiyadı: Anna Stoletnäya, İulia Çimpoş- Belançuk, Ştiința, 2019);

Üüredicilerin dikatına! 1-ci semestrada uşaklar sade komunikativ kompetençiyasını ilerlederlär, verili sözleşmāk temalarına görä.

- 2) “Ana dili” (1-nci klas için üürediciya kiyat: metodika teklifleri, Vera Kuleva, Lübov Vornikiva, Komrat, 2010). Bu kiyat teklif ediler, nicä bir ek materialı gibi. Üüredicilär bu kiyatta bulaceklar ölä materialları, ölä yaratmaları angıları yardım edeceklär pedagoga taa dolu hem kaliteli kurikulumunu speñifika kompetençiyalarını tamannamaa.
- 3) «Gagauz halkın istoriyası,kulturası hem adetleri» 1-2 klaslara deyni üürenmää kiyadı (S.Bulgar, S.Kuroglu, A.Stoletnäya ,Chişinäu, 2007 y).
- 4) Resimni gagauz alfabeti,
- 5) Resimnisözlük.

Ekliteratūra:

1. “Benimsev gilidostlarım”, Todur Mariniglu,Chişinäu, 2013.

Buyıl1-ci klasta“Resimcilikincäzanaatı” hem “ Tehnologiya terbietmesi” predmetlerin üüretmesi gagauzdilindägeçecek. Bu predmetlerdä kurikulum gagauzçaya çevirildi Gagauziya “M. V. Maruneviç” adına Bilim- aaraştırma merkezindä (herbir okul kurikulum kabletti).

II-nci klas.

1. “Gagauz dili hem literatūra” 2-ci klasa deyni (Anna Stoletnäya, Ekaterina Kılçık Ştiința, 2018y). Kiyat düzülü integrir formasında.
2. «Gagauz halkın istoriyası,kulturası hem adetleri» 1-2 klaslara deyni üürenmää kiyadı (S.Bulgar,S.Kuroglu, A.Stoletnäya ,Chişinäu 2007y).

III-ncü klas

- 1) "Ana dil hem literatūra okumakları" 3-cü klaslarına deyni üürenmāk kiyadına görä (K.Vasilioglu, A. Stoletnäya, Chişinäu, Ştiința, 2016 y).

- 2) « Gagauz halkının istoriyası, kulturası hem adetleri» 3 klasa deyni (M.Kopuşçu, P.Paşalı “M. V. Maruneviç” adına Bilim- aaraştırma merkezi, Komrat, 2016 y).

IV-cü klas

- 1) “Ana dili hem literatura okumakları” okumak kiyadına görä (K. Vasilioglu, A. Stoletneyä, Ştiința, 2017 y).
- 2) «Gagauz halkının kulturası hem adetleri»4klasa deyni (P.Paşalı M.Kopuşçu “M. V. Maruneviç” adına Bilim- aaraştırma merkezi, Komrat, 2017 y).
- 3)<http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>
- 4) <http://guogagauzii.md/>

Praktika işlerini tamannamak için III-IV klaslara deyni olur kullanmaa:

1. Sirkeli G., Diktant toplumunu (III-IV klaslara deyni), Komrat, 2002 y;
2. Sirkeli G., Diktant toplumunu. Eni diktant toplumu kurikulumu görä hem gramatika materiallarının temelindä kurulu.

I-IV klaslarda yazı işleri:

- Kontrol diktantını;
 - Hazırlama (üretmä) diktantını;
 - Ayırılma diktantını;
 - Yaratmalı diktantını (hem onun türlü variantlarını);
 - Serbest diktantını;
 - Laflardan diktantını (hem onun variantlarını).
3. Kuleva V., Vornikova L., Didaktika işleritoplumu (başlankıklaslarıçin) üürediciyâdeynikiyat, Ankara, 2012 y.
 4. Teklifediläntoplumundaherbiryazıişlerinäçokmeraklıörneklärgösterili. Varumudumuz, kiüüredicilärläazımnımateriallarıburadabulurlar. Bu material tıparlandı “Gagauzdili hem literatura” bilim-metodikaderginin (jurnalın) sayfalarında.

Metodika uurundaüüredicilerâyardımcıolmakiçinbir Gid (1-4 klaslar,) eni (2018 y) kurikulumagörä, tıparlandı (A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova Kişinêu, 2018 y).

Moldovanın şkolalarında artıkuygulandıbirenisistema: testlemäk, demäk, üürenicilerinbirbelliediliüüretmäkperiodundabilgi hem becermäkuurunbellietmesi hem kantarlamakforması.

Test lemeyiefektiv hem kaliteligeçirmäädeyni, üüredicileräteklifediler “Gagauzdili hem literatura” IV-üncüklaslardatest lemäkiçin Programa (Chişinêu, 2019 y.) kullansınnyadaonlaynmaterialı <https://ance.gov.md/clasa-sesiunea-examen/clasa-4>.

Gimnaziya klasları

Gimnaziya basamaanda gumanitar distiplinaların arasında gagauz dili önemni eri kaplêêr. Ne dâ olmasa, nasıl da yaşamak diişilmesâ uşaan büütmäk, terbietmäk, üüretmäk hem becermeklerini oluşturmak proşesindâ ana dilindän paalı yoktur. Ana dili üüreniciyi hertarafça bilgi-terbietmäk tarafından ilerleder, hazırlêêr onu «büük yaşamakta» insan arasında yaşamaa, biri-birinnän annaşmaa, herbir problemi arif çözmää.

Gagauz dili hem literatura predmeti için lafedärkän, nicä dâ başka distiplinalarıçin, üüredicilär mutlak lâázım olduu diişilmekleri hesaba alsın:

- ✓ doldurulmuş, doorudulmuş gagauz dilinin orfografiya hem punktuatıya kurallarını (“Gagauz dilinin orfografiya hem punktuatıya kuralları” eni redaktıya, 2015 y.);
- ✓ uzun hem kısa plannamanınstrukturasınıeni (**2019 y**) kurikulumuna görä (Anna Stoletneaia, Oxana Constantinova, Lidia İusumbeli, Anna Sucman, Chişinäu, 2019 y);
- ✓ Gagauz dilinin standartların ı(Chişinäu, 2012y., s.65-82).

Gimnaziya klaslarda (V-VIkl.) “Gagauz dili hem literatura” predmetin üüretmesi geçer eni (2019 y) kurikulumuna görä (Anna Stoletneaia, Oxana Constantinova, Lidia İusumbeli, Anna Sucman, Chişinäu, 2019 y, MECC № 591dın 26.06.2020) Metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olacek GİD “Gagauz dili hem literatura” V-IX klaslara deyni (Anna Stoletneaia, Oxana Constantinova, Lidia İusumbeli, Anna Sucman), Chişinäu, 2019 y).

V-ci klaslarda predmet "Gagauz dili hem literatura" üürenilecek üürenmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura okumakları” 5 klas için, Bankova İ.D., Baboglu İ.İ., Stoletneaia A.İ, Vasilioglu K.K., Baboglu N.İ., Ştiința, 2015 y. Predmet integrir formasındaüürenilecek.

VI-nci klaslarda gagauz dili üürenilecek “Gagauz dili hem literatura okumakları” 6 klas için, Bankova İ.D., Baboglu İ.İ.,Stoletneaia A.İ, Vasilioglu K.K., Baboglu N.İ.,Ştiința, 2017 y., üürenmäk kiyadına görä. Predmet integrir formasında üürenilecek.

VII –IX klaslarda gagauz dili üürenilecek V–IX klaslarına deyni “Gagauz dili hem literatura” kurikulumuna (2010 y.) görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneyä, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Kişinäu, 2010 y). Modernizat edili kurikulumuna (2010 y.) görä metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olacek GİDgagauz dili hem literatura (I-IX klaslara),“Gagauz halkının istoriyası, kulturası hem adetleri”, Kişinäu, 2011 y.

VII-nci klaslarda gagauz dili üürenilecek üürenmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura okumakları” 7 klas için, Bankova İ.D., Stoletneaia A.İ., Baboglu İ.İ., Vasilioglu K.K., Baboglu N.İ. Ştiința, 2018y.

VIII-inci klaslarda ana dili üörenilecek “Gagauz dili hem literatura” 8 klas Bankova İ.D., Stoletnäya A.İ, Vasilioglu K.K., Baboglu İ.İ, Baboglu N.İ., Ştiința, 2019 y., üörenmök kiyadına görä.

IX-uncu klaslarda ana dili üörenilecek " Gagauz dili hem literatura” 9 klas, Bankova İ.D., Baboglu İ.İ., Stoletnäya A.İ.,Vasilioglu K.K., Baboglu N.İ. Ştiința, 2016 y, üörenmök kiyadına görä.

Praktika işlerini tamannamak için V-IX klaslara deyni olur kullanmaa:

- diktant toplumu (Avtorlar: İ. Bankova, T. Marinoglu);
- jurnal “Gagauz dili hem literatura”;
- Bankova İ. D., Mileva V.G. Gagauzdilindä tabliřalar. Chişinău, 2010;
- <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>;
- <http://guogagauzii.md/>.

“GAGAUZ HALKIN İSTORİYASI, KULTURASI HEM ADETLERİ”

Artık, biliner ki, 1-9 klaslarına deyni üöretmök plannarında taa bir predmet peydalandı „Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri”.Üöretmök plannarına görä predmetin üörenmesinä 1 saat haftada veriler. Başlankı klaslarda bu predmet üörenilecek „Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” 1-4 klaslara deyni eni (2018 y) kurikulumuna görä

(A. Stoletneaia, E. Kılçık, M. Jekova, Kişinău, 2018 y) hem mutlak gagauz dilindä. Kurikulum kuruldu eni istediklerä görä: „subkompetenşiyaları” sözün erinä „kompetenşiya birimneri” termini kullanılêr.

Bu kursun neeti – kompleksli, sistemni araştırmaa halkın kulturasını, angısı yaşêêr Moldovada. Araştırlılacaklar adetlär, sıralar, inanmaklar (din), yaşamak zanaatları, becermeklär, türlü incäzanaatlar, halk yaratmaları, istoriya, bizi saran tabiat, halkın psihologiyası, dünneyi tanınması.

Tipardan eni çıktı 1-4 klaslar için üörenmök kiyatları. Onnarı üöredicilär esaba alırlar.

Kurikuluma görä tipardan çıktı 1-4 klaslara deyni “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri”) predmetini çözmök için bir Gid. Bu diil kendibaşına bir kiyat, ama kurikulumnan

barabar. GİD in (Gid I– IV klaslara, eni (2018 y kurikulumuna görä) sayfalarında metodika

uurunda üöredicilär, taa başarılı kurikulumu tamannamak için, yardım bulurlar.

(A.Stoletneaia, Gagauz dilindä hem literaturada üöretim prořesin düzünnenmesi için tekliflär (2019-2020 üöretmök yılı), Anexă la Ordinul MECC nr. 1046 din 21 august 2019, Chişinău, 2019 y).

Üüredicilär olur kullansınnar:

- Stoletneaia A., Niagova A., Kurikulum “Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri” (V-IX-ncu klaslara deyni), Kişinêu, 2017 y.;
- M.Çakir. “Besarabiyalı gagauzların istoriyası”, Kişinöv-2005;
- E. Soroçanu, Gagauzların kalendar adetleri Etnolingvistika aaraştırması, Kişinöv 2006;
- Д.Танасоглу. Буджактансесләр. Кишинёв. 1959. h.b.;
- <http://guogagauzii.md/>.

Lişey klasları

Buyıl **X-XI-ci klaslarda** “Gagauz dili hem literatura” predmetin üüretmesi geçeri (2019 y) kurikulumuna görä (Anna Stoletneaia, Oxana Constantinova, Lidia İusumbeli, Anna Sucman, Chişinău, 2019 y, MECC № 591 din 26.06.2020). Metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olacak GİD “Gagauz dili hem literatura” X-XII klaslara deyni (Anna Stoletneaia, Oxana Constantinova, Lidia İusumbeli, Anna Sucman), Chişinău, 2019 y).

X-cu klaslarda predmet "Gagauz dili hem literatura" üürenilecek üürenmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura” 10 klas, avtorlar: A. Stoletneaia, E. Kılçık, L.Üsümbeli, M.Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat, 2018y. Predmet integrir formasında verilecek, üürenilecek.

XI-ci klaslarda predmet "Gagauz dili hem literatura" üürenilecek üürenmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura” 11 klas, avtorlar: A. Stoletneaia, E. Kılçık, L. Üsümbeli, M. Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat, 2018y. Predmet integrir formasında verilecek, üürenilecek.

XII-ci klaslarda gagauz dili üürenilecek X – XII klaslarına deyni “Gagauz dili hem literaturası” kurikulumuna (2010y.) görä (eni işlendirili variant) (A. Stoletneaia, M. Mavrodi, O. Uzun, L. Pavlioglu, E. Kılçık, G. Sirkeli, Ştiința, 2010 y). Modernizat edili kurikulumuna (2010y.) görä metodika uurunda üüredicilerä yardımcı olacak GİD gagauz dili hem literaturası (X-XII klaslara), Bankova I. D., Stoletneaia A. I., Rişilean I. D., Çeban N. P., Kişinău, 2010 y.

XII-ci klaslarda predmet "Gagauz dili hem literatura" üürenilecek üürenmäk kiyadına görä “Gagauz dili hem literatura” 12 klas, avtorlar: A. Stoletneaia, E. Kılçık, L. Üsümbeli, M. Çernioglo, S. Todorova, N. Kravçova, Komrat, 2019 y.

Üüredicilär olur kullansınnar:

- “Gagauz dilindä kontrol işleri” 10-ncu – 12-nci klaslara deyni. (avtorlar: A. A. Germek, İ D. Bankova, S. İ. Germek).

- “Gagauz dili hem literatura” (bakalavra için ekzamenin programasını) kullana bilirlär, Chişinêu, 2008y.
- Jurnalı “Gagauz dili hem literatura”.
- <https://ance.gov.md/clasa-sesiunea-examen/clasa-12>.
- <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>
- <http://guogagauzii.md/>

Gagauz dilindä hem literaturada üöretmäk hem kantarlamak için tekliflär.

Kantarlamak strategiyaları (КОД 1-4кл., Chişinêu, 2019, MECC №1468 din 13.11.2019).

Bakarak kantarlamak situatıyalarına var nasıl belli etmää te bu uurları:

- İstrumental/tedarik kantarlaması geçiriler masuz hazırlanmış kolaylıkların yardımınan, neredä hazırlanêrlar hem kullanılêrlar türlü kantarlamak instrumentleri (test(masuz matrişaylan hem baremnan), aazdan, yazıda, praktika işleri, kantarlamak fişaları/kartaları, kendi-kendini/biri-birirni kantarlamak eşikleri/adımnanı hem başka).
- Non-instrumental/tedarik kantarlaması geçiriler hergünkü olaylarda, temelleneräk uşakların çalışmasını siiretmesinä hem geeri baalantıya, kullanmayarkan masuz kantarlamak instrumentlerini, ki zeedelenmessin partnörlerin tanışması kantarlamak neetlerinnän, da açıklansın üörencilerin başarılı kendini götürülmesi, ki üörenmäk proşesindä zorluklar taa kolay geçirilsin hem üörenmäk proşesi olsun başarılı hem efektif.

KOD çizdirer kantarlamanın reflektiv karakterini, angısı läözım gerçeklensin kendi-kendini/biri-birirni kantarlamanın önderlemesinnän. Bakarak kantarlamak aktın üörenmäk vakıdına/etabına görä ölçüsünnän/bulunmasınan, var nasıl belli etmää:

- İlkinci kantarlamak - prognoslu/öncä kantarlamak.
- Formativ kantarlaması- durmamayca kantarlamak.
- Sumativ/toplam kantarlaması – sonu kantarlamak

Hep bu maanaları kantarlamak strategiyalarında koruyarkan, belli ediler formativ kantarlamanın 3 tipi:

- Eaplara görä formativ kantarlaması.
- Ayırmalı formativ kantarlaması.
- İnteraktiv formativ kantarlaması.

İlkinci kantarlamak (İK)

- ❖ Kurulêr/erleşer/ koyulêr proektâ uzun hem kısa zamanın plannamasında, yılın hem modullerin çeketmesindâ, var nasıl koyulsun semestranın çeketmesinâ dä.
- ❖ Olêr/durêr öncâ uşakların çalışmasına türlü informaçıyanın aklısına getirmäsindâ, yılın çeketmesindâ veriler rekomendâçıya vermää bir period, ki uşaklar aklısına getirtsinnâr üürenilmiş yada bilân matarialı.
- ❖ Var nasıl göstereyin/açıklasın öncâ kurikulumun sonuçlarını, angıları olaceklar uygun hem lâázımnı üürenicinin eterli ilerlemesinâ, var nasıl göstereyin diagnostikayı üürenicilerin görgüsünâ konkret predmettä yada üüretim biriciindâ.
- ❖ Var nasıl olsun hem non-instrumental hem instrumental, açan hazırlanêr masuz instrumentlâr speçifika kontekstâ görâ: aazdan, yazıda ayda praktika işleri, testlâr, türlü formada kantarlamak sorması(deyecez laf diktandı, soruş-cuvap metodu hem başka).
- ❖ Tipâ görâ – formativ kantarlaması, refleksiv karakterindâ hem verer üürenicilerâ kolaylık üüretim proçesindâ uygun kendi-kendini kantarlamaa hem kullanmaa.
- ❖ Önderlener üürediciylân, angısı çeker ükü hızlı çözmää problemalı soruşları, yapmaa korekçıya üüretim yoluna, yokederäk peydalanan zorlukları.
- ❖ Gerçekleer kantarlamayı deskriptorların temelindâ, kullanarak yalpak lafları.

Sumativ kantarlaması (SK)

- Kurulêr/erleşer/ koyulêr proektâ uzun hem kısa zamanın plannamasında, herbir modulün bitkisindâ(yada arada, erlik büüksaydı modul), var nasıl semestranın sonusunda/bitkisindâ, yılın sonusunda/bitkisindâ.
- Var nasıl kullanılsın diferentçir çalışmaları, neredâ mutlak olêr kolaylık geçsin refleksiya etabı.
- Girer kompetençıya birimnerinâ, angıları gösterer üüretim birimnerin sonuçlarını.
- Olur olsun instrumental, üürenicilâr mutlak lâázım bilsinnâr, ani gelecek kantarlamak ölçüsü.
- Önderlener üürediciylân, angısı çeker ükü hazırlamaa üürenicileri sumativ kantarlamasına formativ kantarlamanın proçesindâ, ölä, ki üürenici korkusuz kabul etsin sumativ kantarlamasını.
- Kantarlamak geçer proçentlemäk şkalanın temelindâ:
 - ✚ işin100% – 90% yapılması gösterer üüsek uurda çalışmanın kalitesini: “pek ii” (Pİ);
 - ✚ işin89% – 65% yapılması gösterer orta uurda çalışmanın kalitesini: “ii” (İ);

- ✚ işin 64% – 34% yapılması gösterer alçak uurda çalışmanın kalitesini: “eterli” (E);
- ✚ işin 33% – 1% yapılması gösterer, ani çalışmak lâazım enidän düzülün/erleşsin , kullanarak yalpak lafları;

- Üürenicilerin rezultatları yazılêr dergiyä.

Etaplara görä formativ kantarlaması (EFK):

1. Kurulêr/erleşer/ koyulêr proektä uzun hem kısa zamanın plannamasında: 2 EFK üüretim biriciin uzunnuunda yada üüretim biriciin bitkisinä dooru;

Dikat olun!Esaba alarak konkret klasın speşifikasını, üüredici düşünüptä, esaplı kurêr /erleştirer EFK sayısını, erleştirer onnarı vakıdınca, ki üüretim proşsin davaları hem neetleri bütündän tamannansın deyni hem zeedä olmasınnar da zorlatmasınnar üürenicileri.

2. Gösterer hem açıklêr birkaç kompetenşiya birimini, esaba alarak konkret konteksti.
3. Olur olsun instrumental kantarlaması , üürenicilär mutlak lâazım bilsinnär, ani gelecek kantarlamak ölçüsü.
4. Lâazım kullanılsın kompetenşiya birimmerinä görä seçimni produktlar.
5. Tipä görä – refleksiv kantarlaması, verer üürenicilerä kolaylık üüretim proşesindä uygun kendi-kendini kantarlamaa hem kullanmaa.
6. Önderlener üürediciylän, angısı hızlı hem erindä korektirovka çalışmasınnan katılêr, bu konteksttä veriler rekomendaşiya EFK çalışmasını geçirmää 15-20 minudun içindä hem hep okadar vakıt veriler kendi-kendini kantarlamaya hep o urokta yada başka urokta.
7. Gerçekleer kantarlamayı başlankı klaslar için deskriptorların temelindä, kullanarak yalpak lafları.

Erlik şkola produktu yapılı	Başarıların uurunu belli edän deskriptorlar
Dooru ,bütündän, sıravardır, yannişlıksız	Kendibaşına (k)
Diil büyük yannişlıklarlan, az bitirilmedik, biraz uymêr sınışlara, yakışmêr, ama üüredicinin önderlemesinnän (yardımcı soruşlar) yannişlıklar doorudulu.	Önderili üürediciylän (ö)
Yannişlıklarlan, diil doludan, doorudulêr üüredicinin yardımınnan (annatmak, doorutmak).	Yardımnann(y)

8. Üürenicilerin rezultatları yazılêr dergiyä.

Lâazımnı materialn formativ kantarlaması (LMFK):

- Kurulêr/erleşer/ koyulêr proektä kısa zamanın plannamasında , üüredicinin bakışına görä, uygun esaplı vakıdınca hem saysına görä;

- gösterer hem açıklêr kompetençiya biriminin birisini;
- gerçeklener kantarlamak instrumentlerin yardımınnan hem kullanılêr bir yada birkaç kometençiya biriminä görä seçili produkt ;
- tipä görä – refleksiv kantarlaması hemverer üürenicilerä kolaylık üüretim proçesindä uygun kendi-kendini kantarlamaa hem kullanmaa;
- önderlener üürediciylän, temelleneräk produktların başarılı kriteriyaların tamannamasına, kullanarak yalpak/metetmæk lafları.

İnteraktiv formativkantarlaması (İFK):

- Kurulêr/erleşer/ koyulêr proektä kısa zamanın plannamasında , ayırı herbir uroo deyni hem esaba alarak uroon neetlerini;
- gerçeklener/yapılêr kantarlamak instrumentsiz (diil läázım masuz instrument)
- olur olsun çalışmak bumerang baalantısı tipinä görä:
 - emoçiyalı baalantısı (örnek: gülümsemæk, kayılılık jestı, metetmæk mimikası);
 - içindilik baalantısı (örnek: dooru yazdın, oldun original, okudun läázımın intonaçıyaylan);
 - çalışmakta (örnek: çeketti işlemä, oldu aktiv, dooru kantarladı kafadarını, aktiv oldu çalışarkan grupada, sän läázım olasın taa kıyak);
- temellener kendi-kendini hem biri-birinin kantarlamasında;
- önderleer üüredici, kriteriyaların temelindä, kullanarak yalpak/metetmæk lafları.

Kendi-kendini kantarlamak

KOD metodikası urgulêr kendi-kendini kantarlamanın önemniini hepsi KOD strategiyaların kontekstindä, belli eder onu nicä alternatif kantarlamak metodu, uroкта çalışmıklara hem üürenicilerin becermeklerinä. Kedi-kendini kantarlamakta veriler rekomendaçıya te bu etapları geçirmää:

- Monitoring/kontrol kendi - kendinü.** Yaptıkça işi, üüredici doorudêr üürenicileri yapmaa kontrol kendi çalışmasına, te bu örneklerin yardımınnan:
 - temelleneräk dooru cuvaplara, angılarını verer üüredici (örnek: üürenicilär yarařtırêrlar kendi cuvaplarını dooru cuvaplarlan, çizerlär yanniş cuvapları da yazêrlar dooru cuvapları);
 - yada üüredicinin korekçiyasının yardımınnan;
 - yada temelleneräk seçili produktun başarılı kriteriyalarına görä
- Kendi-kendinü korekçiya yapmak.** Kendi-kendinü kontrol yapmaktan sora üüredici yardım eder üürenicilerä düşünüptä belli etmää sebeperi, angıları getirdilär yannişlıklara. Sora o yardım eder o yannişlıkları doorutmaa, kullanarak türlü diferentir tehnologiyalarını (önderlemæk yada yardım), ki üürenicilär kendileri doorutsunnar yannişlıkları.

□ **Kendi-kendini kantarlamak.** Kendi-kendinä korekçiya yapmaktan sora üredici doorudêr ürenicileri notalamaa kendi başanlı becermeklerini/ çalışmaklarını:

+ *Yaptın kendibaşına!; Şimdi annadın! Var taa çözülmelik soruşlar*

Kullanılan simvollar var nasıl olsunar türlü- türlü (+/-, svetofor renkleri h.b.) Önemni – sonuçlar, angıları koyulu üreniciylän kendisinnän.

Klas dergisindä ürenicilerin okul başarıların yazısı.

* **Jurnalda (dergi) rus dilindä yazêrız “c”, “p”, “n”.**

	FK	SK
1 klas	Modülün sonunda 1 sem. - yazısız; 2 sem. - deskriptorlar (c,p,n,)	Semestraların sonunda deskriptorlar 1 sem. -yazısız; 2 sem. -deskriptorlar (c,p,n,)
2 klas	Modullerin sonunda deskriptorlar (c,p,n,)	Semestraların sonunda deskriptorlar (c,p,n,)
3 klas	Modullerin içindä deskriptorlar(c,p,n,)	Modullerin sonunda, hem olur semestra, yıl sonunda da kalitenin gösterileri (OX, X,Y).
4klas	Modullerin içindä deskriptorlar (c,p,n,)	Modullerin sonunda, hem olur semestra, yıl sonunda da kalitenin gösterileri (OX, X,Y).

Esaba alın bu örnä:

1klas (2 sem.)		2klas		3klas		4klas	
FK	SK	FK	SK	FK	SK	FK	SK
Modülün sonunda deskriptorlar (c,p,n,)	Semestranın, yılın sonunda deskriptorlar (c,p,n,)	Modullerin sonunda deskriptorlar (c,p,n,)	Semestraların, yılın sonunda deskriptorlar (c,p,n,)	Modullerin uzunnuunda deskriptorlar (c,p,n,)	Modullerin semestraları n, yılın sonunda Kalitenin göstermekleri (OX, X,Y)	Modullerin uzunnuunda deskriptorlar (c,p,n,)	Modullerin semestraların, yılın sonunda Kalitenin göstermekleri OX, X, Y)
2	2	4 (2/2)	2	5 (2/3)	4 (2/2)	4 (2/2)	5 (2/3)

DİKKAT! Hesaba alarak ürenicilerin konkret klasın speşifikasını, üredici FK sayısını hem onların zamanını faydalı erleştirir, ki üretmök proşesinin düzeltmök neetini tamannamaa, ki çok olmasın deyni. (КОД 1-4кл., Chişinêu, 2019, MECC № 1468 din 13.11. 2019).

Predmettä “*Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri*” olabilir alternatif metodları da kullanılsın: proekt, portofolio, aaraştırmak. Üredicinin borcu ölä geçirmää bu kantarlamayı, ki şkolacılar korkusuz onu yapsınar.

DİKKAT! Klasın dergisi.

1. Derginin (jurnalın) (1-12 klaslar) sayfalarında gagauzdili hem Literature birsayfada yazılacak: “*Gagauzdili hem literatura*” (predmetindoluadı).
2. Klas dergisindä herbir predmetin sayfasında bölümdä «Hesaba almaklar» (“ПРИМЕЧАНИЕ”) sayfanın saa tarafında yazılacak o saatların sayısı, temanın içindekilii, angılarını üüredici kaaviletti geçän yıldan, distanşion üüretmesindän, kalendar planannarına görä.

3. Hesap alın!

INSTRUKȚIYA klasın dergisini kullanmak (Eklenti, Bakannın İzini MECC № 590 от 26.06.2020).

OLUN DİKKAT!

- **Üürenicilerin ilkinki kantarlamak mutlaka olacek.** Hepsi klaslarda o läüzim geçirilsin ilk 2-5 uroklardan sora (hesaba alarak saatların sayısını bir haftada, distiplinada hem herbir klasta). İlkinki kantarlamakta olacek punktlar, ani verildiylär 11.03-31.05 2019-2020 üüremnäk yılda COVID-19 pandemiya zamanında. Bakarak sonuçlara, ani üürenicilär göstereceklär ilkinki kantarlamakta, üüredici onnarlan barabar işlettirecek (hazırlayacak) ***materialın tekrarlmasına/ enidän kurmasına deyni plan.***
- 2020-2021 üürenmäk yılın uzun zamana kalendar plannamasında (kalendar plannaması) läüzim kurulsun hem paylaşırılısın semestralara görä. Burada mutlaka läüzim ***materialın tekrarlmasına/ enidän kurmasına deyni planı*** eklemää. ***Materialın tekrarlmasına/ enidän kurmasına deyni planı*** läüzim hazırlansın kompetenşiyaların (subkompetenşiyaların) birimmerindä gagauz dili hem literatura, gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri distiplinaların kurikulumuna temellensin hem saatların sayısını göstererek, ani läüzimni predmetlerin üürenmesindä.

DİKKAT! Bakannın İzininä görä MECC № 70 30.01.2020y 5-ci klaslarda, sentäbri-oktäbri aylarında, notalamak sistemasının adoptaşıya proşesini kolaylaştırmaa deyni, kantarlamak-notalamak eniyçä yapılacak. O geçirilecek kriterial kantarlamak-notalamak formasında, nezaman üüretim hem kantarlamak-notalamak düzüler kriteriyaların hem deskriptorların yardımınan.

Sentäbri-oktäbri aylarında:

1. Uşakların üürenmäk uuraşımı hem da şkola rezulttları **kantarlanacek notasız** (nota koyulmayacak), kullanılacak kriteriyalar kantarlanması, deskriptorlar hem da başarı kaliteleri.
2. Üüredicilär läüzim annatsınır hem da açıklasınır üürenicilerä ne o nota hem da ne o deskriptor (kaliteli kantarlamak-notalamak) onnarın annamasını, faydasını. Bu hazırlayacak üürenicileri taa kolay kantarlamakta nota formasına geçmää.
3. Üüredicilär anaları-bobaları haberlerlär eni notalamak sistemasının speşifikası için hem da onnarın pay almasının önemniini bu geçiş etapında, açıklêrlar.

Çizeriz, ki 5-ci klasta, I-ci semestrada teklif ederiz notaları “1”- än - “4”- dän ev işi içinkoyulmasın.

Beşinci klasta son kontrol işindä kabledilmiş “1”- än “4”- än, notalar şkola dergisinä koyulmayacak. Üüredici enidän kurêr bir plan, sora da 1-2 haftanın çerçevisinde hazırlêr eni bir test, o lâazım olsun geçirilmiş testin uurunda (diil taa zor). Hem da üürenici, angısı yoktu urokta, son notalamak testi yazarkan, başka, belli edili bir datada, testi yazabilece (A.Stoletneaia, Gagauz dilindä hem literaturada üüretim proşesin düzünnenmesi için tekliflär (2019-2020 üüretmäk yılı), Anexă la Ordinul MECC nr. 1046 din 21 august 2019, Chişinău, 2019 y).

Üüredicilärlän metodika işin organizasionu.

Dolay metodika topluşların iş plannaması

- 2019-2020-nci üürenmäk yılında işin analizi;
- metodika topluşun 2020-2021 –inci üürenmäk yılına işin plannaması.

Gagauz dili hem literaturada üüredicilerin metodika topluşların çalışmalarını 2020-2021-inci üürenmäk yılında organizasion etmää deyni, yılın üzunnuunda teklif ediler 4 toplantı yapmaa, üüredicilik ustalını iileştirmäk hem başka metodika topluşlarını kurmak için şkola işini düzmää, neyin plannamasında pedagogika kadroların isteyişleri, soruşları hem üüredicilerin becermekleri hem etkinnikleri hesaba alınacak. Özel dikatlık lâazım genç üüredicilerin çalışmasına vermää. Genç üüredici şkolanın zaameti lâazım doorudulu olsun işlemää çekedän üüredicinin zanaatına adaptaşiyasına, ustacılı geliştirmää deyni havezi uyandırmaya, yardıma.

Gagauz dili hem literaturada üüredicilerin toplantılarında teklif ediler:

- «Gagauz dili hem literaturada» distiplinanın üüretimindä teoriyada hem metodikada aktual soruşları düşünmää da açıklamaa;
- «2019-uncu yıldakı (2018y. I-IV kl.) kurikulumu uygulamanın yolları hem araçları»;
- Onlayn üüretim organizasionu.

Alla NIKITCENKO, doktor, consultant prinçipal, DÎG, MECC

Mariya JEKOVA, I-inci didaktika uuru, TL «N.Tretyakov», Komrat

Evgeniya YANCIOGLO, I-inci didaktika uuru, TL «D.Karaçoban», Komrat

Nadejda KIOROGLO, I-inci didaktika uuru, TL «M. Guboglo», Çadır-Lunga

Elena KIOSA, I-inci didaktika uuru, Çeşmäküü, Teoretik lişeyi